



**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI**  
Delegatura w Zielonej Górze

LZG-4100 – 02– 02/2012, P/12/188

Zielona Góra, dnia 11 kwietnia 2012 r.

**Pan**  
**Zbigniew Lewicki**  
**Lubuski Wojewódzki Inspektor**  
**Ochrony Środowiska**

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>1</sup>, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze (zwanym dalej Inspektoratem) kontrolę w zakresie wykonania planu finansowego w 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 21 marca 2012 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuję Panu Inspektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

**Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Inspektoratu w zakresie objętym kontrolą.**

1. Wysokość dochodów budżetu państwa, zrealizowanych przez Inspektorat w 2011 r., wyniosła 168,3 tys. zł (62,9 tys. zł w rozdziale 90014 i 105,4 tys. zł w rozdziale 90093) i stanowiła 125% dochodów zaplanowanych oraz 333,9% dochodów zrealizowanych w roku 2010.

Głównymi źródłami dochodów były: grzywny i inne kary pieniężne związane z korzystaniem ze środowiska oraz opłaty za badania laboratoryjne, przeprowadzone dla zleceniodawców zewnętrznych. Wysokość należnych dochodów budżetowych naliczana była prawidłowo, na podstawie zarządzenia nr 3/2010 Lubuskiego Inspektora, w oparciu m.in. o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie warunków i sposobu ustalania kosztów kontroli<sup>2</sup> oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

<sup>2</sup> Dz. U. Nr 71 poz. 495

25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów<sup>3</sup>. Wszystkie zrealizowane dochody przekazane zostały na rachunek budżetu państwa.

2. W 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wydatkował środki finansowe w wysokości 5.374 tys. zł, co stanowiło 106,8% planu wynikającego z założeń ustawy budżetowej oraz 99,3% planu po zmianach. Wykonanie wydatków w 2011 r. stanowiło 115,6% wydatków w roku 2010. Niewykorzystane środki finansowe na koniec roku, w kwocie 36,7 tys. zł, przekazano na rachunek budżetu państwa w dniu 30.12.2011 r.

W wyniku zmian w planie finansowym Inspektoratu wydatki zwiększono o 344 tys. zł, co stanowiło 6,8% wydatków przewidzianych w pierwotnym planie finansowym. Zmiany w planie wynikały z decyzji Ministra Finansów i Wojewody Lubuskiego, wydanych na wniosek Wojewódzkiego Inspektora lub z inicjatywy Ministerstwa Finansów i wprowadzane były niezwłocznie do planu finansowego i ksiąg rachunkowych.

W 2011 r. Inspektorat otrzymał w ramach rezerwy celowej środki pieniężne w kwocie 365,5 tys. zł, z przeznaczeniem na: „Realizację zadań Państwowego Monitoringu Środowiska na obszarze województwa lubuskiego w 2011 roku i doposażenie laboratoriów WIOŚ w Zielonej Górze”, zadania finansowane w 2010 r. ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych oraz na sfinansowanie dodatków służby cywilnej dla jednego urzędnika mianowanego z dniem 1.12.2010 r. Z rezerwy ogólnej z budżetu wojewody WIOŚ otrzymał 16 tys. zł z przeznaczeniem na wyposażenie pracowników w niezbędny sprzęt oraz doposażenie pomieszczeń biurowych, laboratoryjnych i gospodarczych.

Analiza 3 dowodów księgowych<sup>4</sup>, m.in. pod kątem prawidłowości wartości transakcji, dotyczących zakupu samochodu osobowego do przewozu próbek, przeglądu stacji pomiaru zanieczyszczeń powietrza oraz przygotowania i druku publikacji „Stan środowiska w woj. lubuskim w latach 2009-2010”, na kwotę 90.099,66 zł (24,6% rezerwy celowej), potwierdziła, że wydatki poniesiono zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, zgodnie z planem finansowym, ujmowane były według właściwej klasyfikacji budżetowej i dokonane z zachowaniem zasad oszczędności. Nie stwierdzono wydatków nielegalnych bądź niegospodarnych.

Realizując obowiązek wynikający z ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych<sup>5</sup>, opłaty za posiadane odbiorniki radiowe i telewizyjne wnoszone były terminowo i w wysokości określonej w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie wysokości opłat abonamentowych<sup>6</sup>. Wyjątkiem była wpłata dokonana 2.02.2011 r. z 7 dniowym opóźnieniem. Stosownie do art. 3 ust. 4 przedmiotowej ustawy, opłatę abonamentową uiszcza się z góry do 25 dnia miesiąca, za który opłata jest należna.

---

<sup>3</sup> Dz. U. Nr 27, poz. 271

<sup>4</sup> Faktury: 29/2011 z 26.08.2011 na kwotę 60.099,66 zł; F0161/2011 z 27.10.2011 na kwotę 7.005 zł; 15/10/2011 z 20.10.2011 r. na kwotę 22.995 zł.

<sup>5</sup> Dz. U. Nr 85, poz. 728

<sup>6</sup> Dz. U. Nr 86, poz. 558

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (zbadano jedyne postępowanie przeprowadzone w 2011 r.<sup>7</sup>) przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych<sup>8</sup>. Zastrzeżenia NIK budzi brak rocznego planu zamówień publicznych. Dokument taki przywoływany jest w przyjętych w Inspektoracie procedurach udzielania zamówień publicznych oraz w Polityce rachunkowości.

Oceniając wydatkowanie środków finansowych pozytywnie ocenić należy działania Pana Inspektora podejmowane w celu racjonalizacji wydatków oraz zmniejszenia kosztów funkcjonowania jednostki, polegające m.in. na opracowaniu i wdrożeniu programu oszczędnościowego dla Inspektoratu, obejmującego:

- działalność laboratoriów,
- monitoring środowiska,
- funkcjonowanie Inspektoratu,
- działalność inspekcyjną i finansową.

3. Wypełniając obowiązek wynikający z art. 69 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych<sup>9</sup>, Pan Inspektor wprowadził procedury kontroli zarządczej w Wojewódzkim Inspektoracie. Zgodnie z przyjętymi procedurami i na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyk, kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych Inspektoratu zobowiązani zostali do corocznej oceny funkcjonowania kontroli zarządczej w podległych komórkach oraz do monitorowania i oceny procesów kontrolnych.

Obowiązujące w Inspektoracie regulacje opisujące zasady rachunkowości spełniały wymagania określone w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>10</sup> („UoR”). W dokumentacji Inspektoratu brak było jednak dowodu potwierdzającego przekazanie głównemu księgowemu obowiązków w zakresie prowadzenia rachunkowości, o czym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Powierzenie obowiązków uzupełniono w trakcie kontroli.

Księgi rachunkowe prowadzone były przy pomocy programu komputerowego QNT qmFK, którego ostatnia zmiana, wprowadzona w 2012 r., nie została zatwierdzona przez Wojewódzkiego Inspektora, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 UoR.

Obrót gotówką prowadzony był w Inspektoracie zgodnie z zasadami przyjętymi w Polityce rachunkowości, zgodnie z art. 10 ust. 1 UoR. Określony został poziom pogotowia kasowego w kasie w Zielonej Górze i Delegaturze w Gorzowie Wlkp., a ewidencja księgową konta kasy potwierdziła przestrzeganie przyjętych zasad w zakresie obrotu gotówką.

---

<sup>7</sup> Zakup 2 samochodów osobowych kombi, za kwotę 120.199 zł.

<sup>8</sup> Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759

<sup>9</sup> Dz. U. Nr 157, poz. 1240

<sup>10</sup>Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223

Badanie wylosowanych 96 dowodów księgowych na łączną kwotę 346,8 tys. zł, 17 dowodów wybranych celowo w kwocie 232,1 tys. zł (w tym wszystkich dowodów dotyczących wydatków majątkowych w kwocie 222,3 tys. zł) oraz zapisów w księgach rachunkowych wykazało m.in., że:

- w grudniu 2011 r. zaksięgowano 8 zapłat zaliczek za dostawy energii, paliwa, usługi telekomunikacyjne i usługi pocztowe, na łączną kwotę 15.400 zł, bez dowodów potwierdzających wykonanie usługi lub dostawy – naruszając zasadę określoną w art. 20 ust. 2 UoR, zgodnie z którą, podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające wykonanie operacji gospodarczej;
- 13 dowodów księgowych<sup>11</sup> na łączną kwotę 38.676,91 zł zaksięgowano w miesiącu późniejszym niż data operacji gospodarczej, przy czym od daty operacji do daty księgowania upłynęły co najmniej dwa miesiące, naruszając zasadę określoną w art. 20 ust. 1 UoR, stanowiącą, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym;
- wszystkie dowody księgowe nie posiadały daty zatwierdzenia do wypłaty przez kierownika jednostki i głównego księgowego – wzór pieczęci przyjęty w Polityce rachunkowości zawiera m.in. datę zatwierdzenia;
- 7 dowodów księgowych zaksięgowano przed przeprowadzeniem kontroli formalno-rachunkowej lub dokonano zapłaty przed kontrolą merytoryczną.

Nieprawidłowości wpływające na sprawozdawczość bieżącą w ujęciu wartościowym wyniosły łącznie 6.085,92 zł (5 dowodów księgowych), a nieprawidłowości formalne dotyczące zgodności z przepisami ustawy o rachunkowości wyniosły 51.541,41 zł i dotyczyły 18 zbadanych dowodów księgowych. Na podstawie tych ustaleń NIK opiniuje pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w zakresie sprawozdawczości rocznej oraz negatywnie w zakresie sprawozdawczości miesięcznej i negatywnie ocenia poprawność formalną zapisów księgowych.

NIK zwraca uwagę Pana Inspektora na powtarzające się nieprawidłowości związane z niewłaściwą kwalifikacją dowodów księgowych do odpowiednich okresów obrachunkowych, ujawnione również w trakcie kontroli wykonania budżetu państwa w roku 2006. Mimo wniosku pokontrolnego w tym zakresie dowody księgowe nadal ewidencjonowane były bez należytej staranności.

**4.** NIK pozytywnie opiniuje prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 o wykonaniu dochodów, Rb-28 o wykonaniu wydatków oraz sprawozdań z zakresu operacji finansowych, Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań. Dane wykazane w sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową. Wszystkie sprawozdania sporządzone zostały i przekazane w terminach określonych w stosownych rozporządzeniach<sup>12</sup>.

<sup>11</sup> Nr w dzienniku 2011 r.: 2006, 2010, 4120, 4898, 4900, 7394, 8563, 8565, 10849, 12872, 12874, 14099, 14101.

<sup>12</sup> Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Zastrzeżenia NIK dotyczą rzetelności prowadzenia konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*, na którym nie dokonano podziału na subkonta wydatków i dochodów, mimo takich postanowień przyjętych w Polityce rachunkowości. W efekcie braku podziału na subkonta obroty stron konta 130 zawierają ewidencję dochodów i wydatków razem, prezentując wartość wydatków zawyżoną o zrealizowane dochody budżetowe. Przyczyną takiej ewidencji na koncie 130 była, zdaniem głównego księgowego, ograniczona funkcjonalność oprogramowania finansowo-księgowego.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych mających na celu wyeliminowanie błędów formalnych i zapewnienie rzetelnej ewidencji księgowej.
2. Aktualizację regulacji wewnętrznych Inspektoratu w zakresie rocznego planu zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Inspektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. adresat
2. aa